

Redegørelse afgivet af udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen) den 12. oktober 2023

Redegørelse

om

UDENRIGS- OG SIKKERHEDSPOLITISK STRATEGI 2023

(Skriftlig redegørelse)

Forord

Den seneste udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategi blev præsenteret få uger inden, de første russiske kampvogne rullede ind over Ukraines grænser den 24. februar 2022. Blækket havde knap nået at tørre, før en ny geopolitisk virkelighed kom buldrende. Den nye strategi, du sidder med i hånden, kommer derfor ikke en dag for tidligt. Den udstikker kursen for, hvordan vi bedst sikrer danske interesser og værdier i mødet med verden, som den ser ud i dag. Med pragmatisk idealisme som overskrift.

Det betyder for det første, at vi må forholde os til verden, som den faktisk er: usikker, uforudsigelig og kompliceret. Til tider brutal. Rusland ser stort på international lov. Kina vil have større albuerum. USA vender antennerne mod udviklingen i Asien. Der er flere spændinger og større konkurrence end længe. Det bliver vi nødt til at tage bestik af. Vi må ikke være naive. Lande handler efter deres egne interesser og ikke efter, hvad der ville være godt for Danmark. Hvis vi ser bort fra det, kommer vi galt afsted.

Samtidig skal vi holde fast i troen på os selv. Det nytter ikke noget at gemme sig under sengen og håbe på, at stormvejret driver forbi. Vi skal føre en aktiv, ambitiøs og optimistisk udenrigspolitik med udgangspunkt i de værdier, vi selv er rundet af. Fordi vi tror på, at demokrati, frihed og menneskerettigheder giver bedre liv uanset hvor i verden, man lever. Realisme betyder ikke, at alting er lige godt, og at det er ligegyldigt, hvad man kæmper for. Derfor er den pragmatiske idealisme heller ikke et opgør med vores værdier. Tværtimod.

Hvis vi skal sætte et aftryk på verden omkring os, kommer vi ikke langt alene. Danmark er en stor nation, men et lille land. Derfor står forholdet til vores nærmeste venner som en hjørnesteen i strategien. Tiden kalder på et helhjertet dansk engagement i EU. Og på et EU, der ranker ryggen og fylder mere på den udenrigspolitiske scene. EU skal ikke bare være et mødested, men turde være en spiller i egen ret. Hvis vi

lægger kræfterne sammen, kan 2 + 2 godt komme til at give 5.

Du sidder ikke med et nyhedskatalog foran dig – men med det officielle Danmarks nye udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategi. Det dokument, regeringen kommer til at styre efter, når vi skal træffe beslutninger om stort og småt i verden. Og som vi vil bruge som udgangspunkt for mange af de andre strategier, der vil følge i den kommende tid. Men den er ikke helt blottet for nye tanker og perspektiver. Dem glæder jeg mig til at arbejde videre med.

Rigtig god læselyst.

Lars Løkke Rasmussen, udenrigsminister – maj 2023

Indledning

Nogle årstal og datoer indprenter sig i vores bevidsthed. De markerer vendepunkter i verdenshistorien.

Den 9. november 1989 faldt Berlinmuren, og vi kunne fejre afslutningen på en lang og mørk tid med kold krig i Europa.

Den 11. september 2001 indvarslede en ny tid med globale terrortrusler.

Den 24. februar 2022 vågnede vi op til Ruslands ulovlige aggressionskrig mod Ukraine. Billeder af invaderende russiske tropper og bombardementer af ukrainske byer gjorde det endegyldigt klart, at tiden, hvor vi havde indhøstet fredsdividenden, var slut: Der er igen krig på det europæiske kontinent. Vores tiltro til, at den liberale internationale orden kun ville føre til fred og fremgang, viste sig ikke at holde.

På bagtæppet af Ruslands invasion af Ukraine befinder Europa sig i en ny og skærpet udenrigs- og sikkerhedspolitisk virkelighed. Det er en situation, der ikke kommer til at ændre sig inden for en overskuelig fremtid. Uanset hvordan krigen udvikler sig, vil der de næste mange år være behov for en gennemgribende tilpasning af vores udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Sammen med vores partnere og allierede har vi siden den russiske invasion vist et imponerende sammenhold i svaret på den største sikkerhedspolitiske udfordring i årtier. Det skal fastholdes.

Det skal vi gøre i NATO, som er hjørnестenen for dansk forsvar og sikkerhed. USA vil blive ved med at være Danmarks vigtigste sikkerhedspolitiske allierede, og vi skal fortsat styrke det transatlantiske bånd. Danmark skal sammen med USA og vores andre partnere stå ved de grundlæggende principper for en regelbaseret international orden. I fremtiden skal Europa og Danmark løfte et større ansvar i NATO.

Det skal vi gøre i EU, som med sin resolute og samstemmende reaktion på krigen i Ukraine har vist ny tyngde som geopolitisk aktør. Det vil fremover i endnu højere grad være en dansk kerneprioritet at styrke det europæiske samarbejde bredt set, så EU kan blive ved med at være en drivkraft for fred og frihed, bidrage til Europas sikkerhed og bedre omsætte sin økonomiske tyngde til at forsvare europæiske interesser og værdier.

Og det skal vi gøre gennem FN og det multilaterale samarbejde, som sætter rammerne og det fælles regelsæt. En regelbaseret verdensorden er afgørende for små lande som Danmark og for en effektiv håndtering af globale udfordringer. Vi skal tage globalt ansvar og arbejde konstruktivt for at finde pragmatiske løsninger, verdens lande kan samles om.

Regeringens udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategi understøtter de overordnede pejlemærker for, hvordan Danmark skal navigere i en verden, der er markant forandret efter den 24. februar 2022.

Vi skal fortsat støtte Ukraines forsvarskamp og landets europæiske integration. Vi skal styrke dansk forsvar og sikkerhed og bidrage yderligere til NATO's afskrækkelse og forsvar, særligt i vores nærområde. Det bliver samtidig en af Europas vigtigste udenrigspolitiske opgaver at understøtte EU's naboer mod øst og på Vestbalkan, som er særligt udsatte for især Ruslands destabiliserende aktiviteter.

Vi skal tilpasse os en verden præget af skærpet global strategisk konkurrence. Vi er vidne til store demografiske og økonomiske forandringer, der rykker ved de relative magtforhold. Især Kina fylder mere på den globale scene og arbejder for at ændre dele af den internationale orden til egen fordel. USA har af samme grund gennem flere år drejet sit strategiske fokus mod Asien. Der kommer samtidig nye spillere til på den globale scene, hvilket bidrager til en øget regionalisering af verden. Imens mindskes Europas – og dermed også Danmarks – relative vægt og gennemslagskraft i verden. Det øger uforudsigeligheden, konkurrencen og kompleksiteten og stiller krav til skærpet dansk og europæisk udenrigspolitisk prioritering. Men det skaber også nye muligheder for samarbejde og partnerskaber. Evnen til at styrke vores partnerskaber verden over bliver afgørende.

Vi skal håndtere de afledte konsekvenser af Ruslands aggressionskrig, der viser sig i hele verden, og som i mange tilfælde har forstærket eksisterende dynamikker og udfordringer. Fødevarekrise, energikrise og en omskiftelig verdensøkonomi påvirker lande og befolkninger, der i mange

tilfælde også er ramt af klimaforandringer og naturkatastrofer. Alt sammen skaber grobund for økonomisk og politisk ustabilitet med risiko for nye kriser, radikalisering og øget irregulær migration. Vi skal forberede os på at håndtere en ny migrationskrise, der kan sætte sammenhængskraften i Europa under pres.

Vi skal styrke Danmarks og Europas modstandsdygtighed bredt set. Udenrigs- og sikkerhedspolitikken filtreres i stigende grad sammen med indenrigspolitik. Forskelligartede kriser griber ind i hinanden og hænger uløseligt sammen. For eksempel når internationale udviklinger påvirker vores forsyningskæder, eller når vi skal reducere vores kritiske afhængigheder for at mindske vores udenrigs- og sikkerhedspolitiske sårbarheder. Den globale udvikling kan samtidig påvirke vores indre sikkerhed. Vi skal derfor styrke vores evne til at tænke på tværs, så vi effektivt kan håndtere nye sårbarheder og trusler.

Vi skal fortsat være et grønt foregangsland. Vi skal fortsætte den markante danske klimadiplomatiske indsats for at håndtere klimakrisen, som er det 21. århundredes største globale udfordring, der påvirker alle lande, sektorer og økosystemer. Og vi skal udnytte de mange nye muligheder, som den grønne omstilling også rummer for Danmark.

Vi skal også fremover være digital frontløber. I lyset af den globale teknologiske konkurrence skal vi udbygge danske styrkepositioner inden for områder som kvanteteknologi. Samtidig skal vi arbejde for en ansvarlig teknologisk udvikling globalt.

Virksomhederne er vigtige partnere, og vi skal understøtte og arbejde tæt sammen med dem for at sikre, at de kan navigere i en virkelighed præget af øget usikkerhed, kompleksitet og geopolitisk konkurrence.

Den nye geopolitiske virkelighed fordrer, at dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik tilpasser sig for fortsat at kunne forsvare og fremme danske værdier og interesser. Det forudsætter nøgtern analyse, realisme og en balanceret tilgang i tæt samarbejde med europæiske og transatlantiske partnere. Danmark skal være til stede i verden. Det kræver, at vi øger vores engagement og opbygger nye alliancer og ligeværdige partnerskaber globalt. Alt dette kræver et styrket dansk diplomati, som er klædt på til at håndtere de udfordringer, vi står over for.

Dansk udenrigspolitik skal fortsat bygge på demokrati og grundlæggende frihedsrettigheder: at alle mennesker fødes med lige rettigheder og er frie til blandt andet at ytre sig, tænke, tro og forsamles, som man vil. Det er med afsæt i det, at vi skal engagere os i verden. Vi forfølger samtidig bedst vores interesser og værdier ved at basere os på en realistisk vurdering af den verden, vi agerer i. Vi skal tage udgangspunkt i fælles interesser og indgå i ligeværdig dialog. Vi skal sætte os bedre ind i andre landes perspektiver, behov og interesser og tilbyde løsninger. Kun sådan kan vi indfri fælles mål og mere effektivt fremme demokrati, respekt for menneskerettighederne og bæredygtig udvikling. Hvis vi skal passe på Danmark, har vi brug for flere partnere og venner i fremtiden, ikke færre.

Pejlemærker for dansk udenrigspolitik

Danmark skal

- Fortsat støtte Ukraines forsvarskamp og landets europæiske integration.
- Styrke dansk forsvar og sikkerhed og bidrage til NATO's afskrækkelse.
- Støtte EU's naboer mod øst og på Vestbalkan.
- Håndtere de afledte konsekvenser af Ruslands agressionskrig globalt.
- Øge vores engagement i verden og opbygge nye alliancer og ligeværdige partnerskaber globalt.
- Styrke Danmarks og Europas modstandsdygtighed bredt set.
- Udbygge danske styrkepositioner inden for det grønne, teknologi, sundhed og meget mere.
- Understøtte og arbejde sammen med danske virksomheder i den nye geopolitiske kontekst.

KAPITEL 1: Skærpet sikkerhedssituation i Europa

Ruslands aggressionskrig mod Ukraine udgør ikke blot en trussel mod hele Europas fred og sikkerhed. Det er også et brud med helt grundlæggende principper i FN-pagten. Rusland søger med militær magt at ændre grænser og genindføre en sikkerhedsorden baseret på stormagternes interesse-sfærer. Opnår Rusland sine strategiske mål, bliver verden et farligere sted, særligt for mindre lande.

Derfor vil støtten til Ukraines evne til at forsvare sin suverænitet og territoriale integritet være en høj strategisk prioritet for Danmark de næste mange år. Vi skal samtidig være beredte på, at uanset udfaldet af krigen vil Ruslands politiske, militære og territoriale ambitioner udgøre en trussel mod Danmark og Europa i årevis.

Denne skærpede sikkerhedssituation vil være rammesættende for Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitik i de kommende år. Danmark og Europa vil på en lang række områder skulle tilpasse sig en geopolitisk virkelighed præget af dyb mistillid, langvarig konfrontation og uforudsigelighed. Sikkerhed og krisehåndtering vil fylde mere og komme tættere på vores dagligdag.

Styrket forsvar og sikkerhed i Danmark og Europa

Dansk og europæisk forsvar og sikkerhed skal styrkes for at kunne håndtere klassiske såvel som hybride trusler. NATO og et stærkt transatlantisk bånd er fortsat krumtappen for vores sikkerhed. Vi skal fortsat styrke samarbejdet i Alliancen og løfte vores del af byrden. Regeringen vil derfor fremrykke indfasningen af det varige løft af udgifterne til forsvar og sikkerhed til 2 pct. af BNP til 2030. Der er tale om en historisk stor og langsigtet investering i vores sikkerhed. Det kommende forsvarsforlig skal bidrage til, at vi i Danmark i højere grad kan tage hånd om vores fælles sikkerhed og løfte vores del af ansvaret. Det gælder navnlig i vores nærområde i Baltikum og Østersøregionen, i Østeuropa samt i Arktis og Nordatlanten. Samtidig skal vi opretholde vores muligheder for at kunne bidrage til at løfte opgaver andre steder i verden i rammen af for eksempel NATO, EU og FN. Endelig har vi på grund af Danmarks geografiske placering et ansvar for at yde støtte på dansk grund til allierede.

Den skærpede sikkerhedspolitiske situation betyder herudover, at der er behov for at videreudvikle NATO, så Alliancen kan håndtere fremtidens trusler, herunder den alvorlige trussel fra Rusland. Det vil kræve en styrket afskrækkelse og et stærkere forsvar, blandt andet gennem NATO's styrkede beredskaber og fremskudte forsvar, som Danmark fortsat vil bidrage til.

Europa skal samtidig påtage sig et større ansvar for egen sikkerhed. Det er i Danmarks interesse at bidrage aktivt til et øget forsvarssamarbejde i EU i tæt samspil og komplementaritet med NATO. Et stort flertal af danskerne banede den 1. juni 2022 vejen ved at afskaffe forsvarsforbeholdet. Det sendte et stærkt signal om, at Danmark er klar til at tage større medansvar for sikkerheden i Europa og vores nærområder.

Et styrket forsvarssamarbejde i EU åbner nye muligheder for Danmark. Det gælder blandt andet på områder som cybersikkerhed, hybride trusler og militær mobilitet samt på det forskningsmæssige område. Det gælder også for materiel-samarbejde og på det forsvarsindustrielle område, hvor Europa har strategiske udfordringer. Med forankring i både NATO og EU har Danmark en interesse i at udnytte og fremme disse muligheder diplomatisk, militært og erhvervs-politisk. Danmark skal også engagere sig i opbygningen af europæisk forsvarsindustri og styrke vores virksomheders engagement i de internationale samarbejder til gavn for vores sikkerhed, velstand og velfærd.

Nordisk forsvarssamarbejde og sikkerhed i Østersøregionen

Finlands nylige og Sveriges kommende optagelse i NATO styrker alliancen. Sammen med afskaffelsen af forsvarsforbeholdet betyder det, at Norden nu står mere samlet end nogensinde før på det sikkerheds- og forsvarspolitiske område. Det skaber nye muligheder for et stærkere nordisk sikkerhedspolitisk og militært samarbejde, herunder øvelsesaktiviteter og koordination af forsvarsplaner. Danmark skal have en central placering i udviklingen af dette samarbejde.

Østersøregionen får stigende betydning, og Danmark har en strategisk interesse i at styrke relationerne til de baltiske lande. Sammen med vores nordiske allierede har Danmark et særligt ansvar for sikkerheden i Østersøregionen. Det gælder ikke mindst i forhold til de baltiske lande, der i særlig høj grad mærker de militære og hybride trusler fra Rusland.

Arktis og Nordatlanten

Den skærpede globale strategiske konkurrence har også betydning for Arktis og Nordatlanten. Rusland har over de seneste år øget sin militære styrkeposition og udbygget sine militære kapaciteter i Arktis. Selv om Rusland umiddelbart svækkes militært som konsekvens af krigen i Ukraine, gør situationen Rusland til en mere uforudsigelig aktør – også i Arktis og Nordatlanten. Det må vi sammen med vores allierede forholde os til.

Krigen i Ukraine har afledte konsekvenser for regionen. Mest markant er samarbejdet i Arktisk Råd sat på pause. Samtidig er de arktiske stater Finlands og Sveriges nye og kommende medlemskab af NATO en positiv udvikling. Deres medlemskab vil styrke vores sikkerhed og samarbejdet i NATO også i Arktis og Nordatlanten.

Vi vil arbejde for at sikre, at Arktis ikke bliver en skueplads for konfrontationer med oprindelse andre steder i verden. Derfor vil regeringen i tæt samarbejde med regeringerne i Grønland og Færøerne – og med vores internationale samarbejdspartnere – fortsat arbejde for lavspænding og videre udvikling og beskyttelse af den arktiske region. Også selv om det er blevet vanskeligere. Ruslands militære styrker i Arktis er i høj grad intakte. Kina har langsigtede interesser i regionen. Vi vil arbejde for at fremme fred og sikkerhed i Arktis. Forsvarets tilstedeværelse skal sikre forbedret overvågning og suverænitethåndhævelse samt bi-

drage til at varetage de allieredes og NATO's interesser i regionen.

Markant og kontinuerlig støtte til Ukraine

Den ukrainske forsvarskamp mod Rusland er også en kamp for Europas frihed, for europæisk sikkerhed og for den globale regelbaserede orden. Sammen med vores partnere og allierede skal Danmark støtte Ukraine i at kunne forsvare sig og genetablere sin territoriale integritet og selvbestemmelse. Det kræver fortsatte militære, økonomiske og humanitære bidrag. Kun Ukraine selv kan beslutte, hvornår tiden er moden til forhandlinger, og hvordan en holdbar løsning kan se ud. Vores støtte til Ukraine skal bidrage til at sætte landet i den stærkest mulige position til den tid.

Regeringen vil fortsætte den markante danske støtte til Ukraine, så længe der er behov for det. Det vil vi gøre både nationalt og i særdeleshed gennem det europæiske og transatlantiske samarbejde. Siden krigens start har vi ydet bredspektrede og langsigtede bidrag. Med oprettelsen af den nationale Ukrainefond sikrer vi fortsat militær støtte, civil støtte og støtte til erhvervsindsatser til og i Ukraine.

Selv efter en afslutning på krigen vil Danmark og vores allierede og partnere skulle engagere sig i Ukraines sikkerhed. Det vil kræve fortsat støtte med militært udstyr og træning med henblik på at styrke Ukraines modstandskraft, så de kan forsvare sig selv på kort sigt og afskrække Rusland

på længere sigt. Vi vil også fortsat skulle engagere os i diskussionen om Ukraines langsigtede sikkerhed, herunder en styrkelse af NATO's partnerskab med Ukraine på vejen mod et fremtidigt medlemskab.

Samtidig står Ukraine over for en massiv genopbygningsindsats. Der vil være efterspørgsel efter kompetencer og løsninger, som danske virksomheder tilbyder, for eksempel inden for grøn omstilling, energiinfrastruktur, vand og fødevarer. Danmark og dansk erhvervsliv har derfor mulighed for at spille en vigtig rolle i genopbygningen, og danske virksomheder vil kunne bidrage til stabilitet og økonomisk udvikling i Ukraine ved at skabe vækst og beskæftigelse. Det gælder ikke mindst i Mykolaiv, hvor Danmark har påtaget sig et særligt ansvar for genopbygningen, ligesom vi skal intensivere vores myndighedssamarbejde på for eksempel energiområdet. Ukraine hører til i den europæiske familie. Det vil kræve gennemgribende, strukturelle politiske, økonomiske og administrative forandringer, før Ukraine kan leve op til EU-optagelseskriterierne. EU bør derfor spille en central rolle i genopbygningen af Ukraine, som skal kobles til disse reformer. Danmark har tidligere bidraget til at gøre lande parat til EU-medlemskab, og vi skal også aktivt støtte Ukraines europæiske vej. For eksempel inden for rammerne af et såkaldt twinning-program, der muliggør myndigheds-samarbejde mellem Ukraine og EU-medlemslande.

Dansk støtte til Ukraine

Danmark har siden Ruslands invasion været blandt de største donorer til Ukraine i forhold til vores størrelse

Militær støtte

Militær støtte til Ukraines frihedskamp i form af blandt andet våben, militært materiel og træningsindsatser

Civil støtte

Civil støtte både til akutte, humanitære indsatser og den langsigtede genopbygning af landet

Erhvervsstøtte

Støtte til erhvervsindsatser, der giver danske virksomheder mulighed for at spille en aktiv rolle i genopbygningen

Politisk støtte

Sammen med vores partnere skal vi understøtte Ukraines vej til NATO og EU

Resolut modsvar til Rusland

Så længe Rusland fortsætter som aggressor og krænker Ukraines territoriale integritet, skal Danmark sammen med vores partnere og allierede fortsat arbejde for at svække og isolere Rusland internationalt. Vi skal sikre, at Rusland ikke opnår sine strategiske mål i Ukraine. Vi skal fastholde, at

aggression og brud på folkeretten ikke kan betale sig. Derfor skal vi arbejde for den bredest mulige globale støtte til Ukraine. Og vi skal sige klart fra over for lande, som direkte eller indirekte understøtter Ruslands fortsatte aggression.

Det er ikke noget, Danmark kan gøre alene. EU-enigheden og en koordineret tilgang med vores partnere og allierede er

vores stærkeste kort. Regeringen vil arbejde for at opretholde de hårdest mulige sanktioner, som kan svække den russiske krigsmaskine og påføre Rusland en klar omkostning for krigen. Vi skal modgå Kremles falske narrativer og radikaliserende af det russiske samfund gennem støtte til russiske demokratiske kræfter, civilsamfundsaktører og uafhængige medier.

Russiske beslutningstagere skal stilles til ansvar for de forbrydelser, der er begået i Ukraine. Her kan Danmark med vores stærke profil inden for international retsforfølgelse og retfærdighed spille en aktiv rolle i relevante initiativer for at sikre, at der til sin tid kan placeres et juridisk ansvar, blandt andet gennem indsamling af bevismateriale for krigsforbrydelser i Ukraine.

Øget engagement i EU's nærområde

I Moldova og Georgien samt på Vestbalkan forsøger særligt Rusland at modarbejde landenes uafhængighed og europæiske orientering og fastholde sin destabiliserende indflydelse.

Landenes stabilitet er skrøbelig oven på årtier med svage institutioner, interne spændinger og i nogle tilfælde fortsat russisk militær tilstedeværelse. Mange lande er økonomisk og særligt energimæssigt afhængig af Rusland og sårbare over for hybride trusler. Selv om Ruslands evne til at destabilisere EU's udsatte nabolande på visse områder er svækket, og opmærksomheden primært er rettet mod Ukraine, er der fortsat en betydelig trussel mod landenes uafhængighed og modstandsdygtighed. Kina arbejder samtidig målrettet på at opnå indflydelse hos landene i Europas østlige naboskab og på Vestbalkan, blandt andet gennem infrastrukturprojekter. Det bliver en af Europas vigtigste udenrigspolitiske opgaver de næste mange år at styrke relationen med EU's udsatte nabolande. Det handler om at støtte dem i at opbygge modstandsdygtighed og mindske deres afhængigheder og dermed sårbarhed også over for andre aktørers forsøg på negativ indflydelse.

Støtten til landenes politiske og økonomiske modernisering er helt central i forhold til at sikre deres konsolidering i det europæiske fællesskab og understøtte deres ambitioner om EU-medlemskab. Vi skal styrke vores engagement og tilstedeværelse i landene. Danmark skal hjælpe med at styrke landenes institutioner, så de kan opfylde EU-optagelseskriterierne. Det skal ske gennem myndighedssamarbejde med danske partnere for eksempel i forhold til korruptionsbekæmpelse, energiomstilling og decentralisering. Vi skal engagere os med den unge generation, da de er landenes fremtid. Her vil ungdomsorganisationer også kunne spille

en vigtig rolle, for eksempel gennem udveksling. Dertil vil et styrket samarbejde med civilsamfund og lokale medier medvirke til at skærpe landenes modstandsdygtighed over for russiske påvirkningsforsøg og desinformation.

Om end landene i Nordafrika har et andet udgangspunkt end EU's udsatte nabolande mod øst og på Vestbalkan, er mange af de samme dynamikker også her på spil. Endvidere udgør det irregulære migrationspres en yderligere trussel mod landene – og mod Europa. Også derfor skal EU arbejde for nye alliancer og stærke ligeværdige partnerskaber ikke mindst med vores nordafrikanske nabolande, som kan understøtte landenes uafhængighed og økonomiske fremgang og derigennem samtidig bidrage til Europas sikkerhed.

Et styrket EU på den globale scene

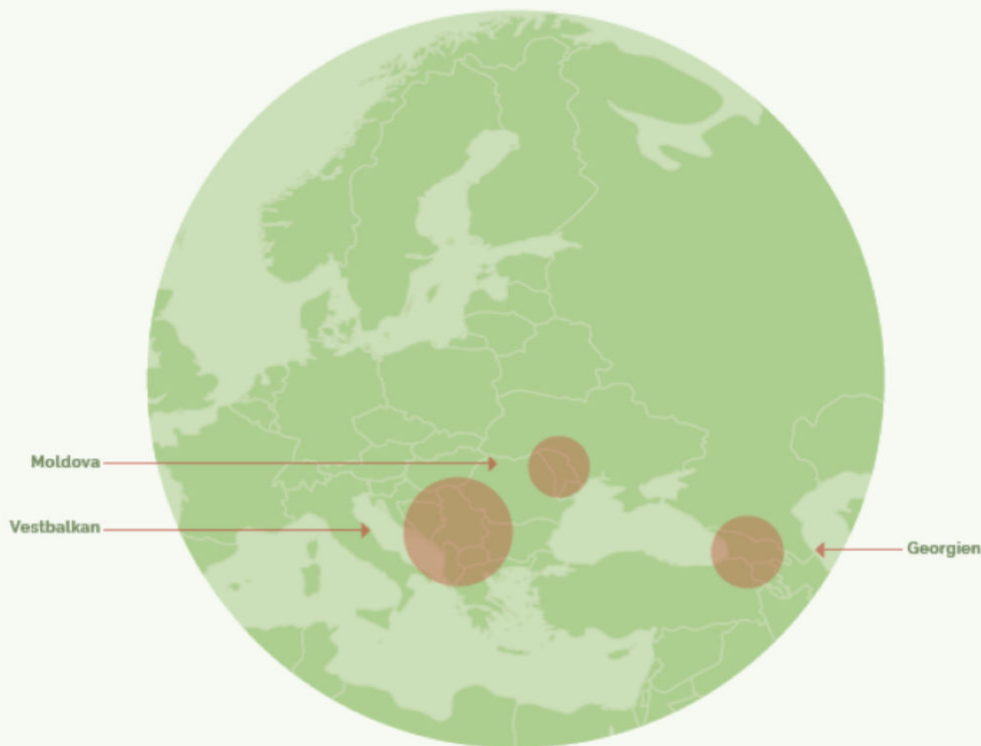
EU-samarbejdet er den vigtigste platform for dansk udenrigspolitik og afgørende for vores velstand, sikkerhed og tryghed. Det er derfor i Danmarks interesse, at EU fortsætter med at udvikle og styrke sin geopolitiske relevans. Et EU med større geopolitisk kapacitet vil også styrke balancen i det transatlantiske forhold.

Danmark skal arbejde for et handlekraftigt EU, som formår at omsætte sin økonomiske tyngde til at præge verden, indgå globale partnerskaber og forsvare europæiske interesser og værdier. De økonomiske sanktioner mod Rusland er uden sidestykke og et klart eksempel på, at et samlet EU kan og skal bruge sin økonomiske styrke til at fremme udenrigspolitiske mål. Vi skal styrke Danmarks kapacitet på sanktionsområdet, så vi i højere grad kan bidrage til EU's sanktioner. Vi skal sikre en effektiv implementering og håndhævelse på tværs af EU samt fælles bekæmpelse af omgælse af sanktionerne.

Frem mod EU-formandskabet i 2025 vil regeringen styrke Danmarks europapolitiske indsats og tage initiativ til en ny europapolitisk aftale. Blandt andet for at sikre, at Danmark kan spille aktivt med i udviklingen af det europæiske samarbejde i lyset af de nye geopolitiske vilkår. Udvidelse af EU er rykket op ad dagsordenen som følge af den skærpede sikkerhedspolitiske situation. Danmark skal fortsat stå fast på, at nye medlemslande skal leve fuldt op til EU's optagelseskriterier. Det er den bedste måde at sikre, at EU bliver så stærkt og sammenhængende som muligt. Af samme grund skal vi engagere os aktivt i at hjælpe landene med at blive klar til medlemskab. Perspektivet er et EU med vel over 30 medlemslande. Vi skal derfor deltage aktivt i overvejelserne om, hvordan EU's politikker og spilleregler skal tilpasses, så også EU bliver klar til udvidelsen.

Øget engagement i EU's nærområde

EU's nabolande på Vestbalkan og i Georgien og Moldova oplever jævnligt påvirkningsforsøg fra Rusland, som forsøger at destabilisere landene. Europa skal styrke relationen til sine nabolande og understøtte deres ambitioner om EU-medlemskab

KAPITEL 2: Globale partnerskaber og allianceopbygning

De relative magtforhold i verden er under forandring. Europas vægt i verden mindskes, mens andre lande og regioner vokser både økonomisk, befolkningsmæssigt og teknologisk.

Kinas globale ambitioner og tyngde er vokset markant. Kina har samtidig et grundlæggende ønske om at ændre dele af de internationale spilleregler og standarder, så de i højere grad er forenelige med Kinas politiske system og interesser.

Også andre lande og regionale stormagter melder sig på den globale scene. De har et helt naturligt ønske om at omsætte deres relative vægt til indflydelse. Hvordan disse lande placerer sig i den globale strategiske konkurrence vil få stor betydning for, hvordan den fremtidige internationale orden udformes. Der vil være øget konkurrence og kompleksitet

at navigere i. Men også muligheder for nye og konstruktive partnerskaber globalt.

Denne udvikling betyder, at vi skal gentænke, hvordan vi engagerer os i verden. Der findes ikke ét svar, der gælder i alle situationer. Men der vil gennemgående være behov for øget engagement og fornyet dialog på lige vilkår. Det kræver, at vi bakker op om et stærkt og handlekraftigt EU på den globale scene. Og at vi arbejder for et FN, der leverer effektive løsninger på globale problemer, som ingen lande kan løse alene.

Kampen om indflydelse

Ruslands aggressionskrig har afledte globale konsekvenser, i mange tilfælde tusinder af kilometer fra kamppladsen i Ukraine. For mange lande uden for Europa har krigen i Ukraine bidraget til at gøre en svær situation sværere. Priserne på basale nødvendigheder som fødevarer og energi er

steget, samtidig med at det er blevet vanskeligere at sikre finansiering til langtidsholdbar økonomisk udvikling. Flere lande ser Vestens stærke solidaritet med Ukraine, men oplever selv ikke at blive hørt, når de påvirkes negativt af den globale udvikling.

I kølvandet på COVID-19-pandemien har de globale konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine blotlagt, at EU og Vesten er udfordret i den kamp om indflydelse, som udspiller sig globalt. Særligt Kina og Rusland søger, på hver sin måde, meget aktivt at øge deres indflydelse. I mange lande gør de sig gældende med tilbud om investeringer, samarbejde og støtte, ofte rettet direkte mod lokale eliter, hvormed de søger at præge landenes udenrigspolitiske orientering.

Det er en problemstilling, Danmark og EU skal håndtere sammen med vores partnere.

Ligeværdige partnerskaber

Vi skal skabe ligeværdige partnerskaber. Uden at gå på kompromis med krav til gennemsigtighed og ansvarlighed skal vi være garant for attraktive og mere bæredygtige løsninger, som imødekommer landenes efterspørgsel og kan bidrage til deres udvikling og uafhængighed. Vores tilgang skal være præget af pragmatisk idealisme og tage udgangspunkt i fælles interesser.

Dansk udenrigspolitik skal fortsat bygge på vores grundlæggende værdier, ikke mindst demokratiet og menneskerettigheder. Rettigheder for kvinder og piger, minoriteter og arbejdstagere. Friheden til at kunne ytre sig, tænke, tro og forsamlles frit. Og retten til et liv fri for tortur.

Vi skal fremme vores værdier og rettigheder med blik for den politiske realitet, vi lever i. Vi skal blive bedre til at lytte og forstå andres ståsted. Og vi skal tage udgangspunkt i fælles interesser og danske kompetencer, så vi effektivt kan bidrage til en bæredygtig udvikling. Vi skal opdyrke og udvikle flere ligeværdige partnerskaber, ikke lukke døre. Der er altid dilemmaer, når vi engagerer os med andre, som ikke har det samme værdigrundlag som os. Men det må ikke afholde os fra at samarbejde på områder af fælles interesse – eller tage en kritisk dialog, når vi er uenige.

EU spiller en afgørende rolle for Danmarks muligheder for at opbygge ligeværdige partnerskaber. Derfor skal vi arbejde for et EU, der taler med én stemme på den globale scene. Vi skal i EU koordinere og målrettet række ud til relevante lande. Der er både behov for styrket politisk dialog og for, at EU i endnu højere grad tilbyder konkrete, bæredygtige løsninger, som er tilpasset lokal efterspørgsel. Det gælder i Asien, i Afrika og i Latinamerika. EU's Global Gateway-initiativ, der sigter på at varetage EU's interesser ved at levere nye bæredygtige kvalitetsinvesteringer i stor skala, rummer potentiale til netop det. Handelspolitikken skal ligeledes understøtte EU's partnerskaber og strategiske mål, samtidig med at styrkede relationer mellem EU og partnerlande vil sikre bedre adgang til vigtige vækstmarkeder og bidrage til forsyningssikkerheden i EU.

Vores succesfulde myndighedssamarbejder, hvor danske kompetencer kommer i spil, er et af Danmarks vigtigste

udenrigspolitiske redskaber i indsatsen for at skabe ligeværdige partnerskaber. Vi skal især fastholde og styrke myndighedssamarbejder, der fremmer den grønne omstilling bedst muligt gennem kapacitets- og vidensopbygning i partnerlande. Der er også behov for, at vi tænker vores udviklingssamarbejde som en integreret del af vores samlede indsats. Vi skal sikre, at det i endnu højere grad bidrager til at finde fælles løsninger på globale problemer, herunder kampen mod fattigdom og klimaforandringer. Det vil være et vigtigt afsæt for den næste udviklingspolitiske strategi, der vil være baseret på menneskerettigheder.

Asien og Indo-Stillehavsregionen

De globale magtforskydninger betyder, at Asien og Indo-Stillehavsregionen i stigende grad er verdens økonomiske og geopolitiske tyngdepunkt. Kina, Indien, Indonesien, Japan og Sydkorea vil tilsammen stå for knap halvdelen af verdens vækst frem mod 2030, mens EU og USA vil stå for godt en tiendedel. Regionen er samtidig i tiltagende grad genstand for sikkerhedspolitiske spændinger. Disse udviklinger tilsiger et øget dansk og europæisk diplomatisk og økonomisk engagement.

Indo-Stillehavsregionen er en hovedåre for den globale handel, og som søfartsnation har Danmark en klar interesse i, at fri sejlads sikres. Vi skal samtidig gribe de muligheder, som vækstmarkederne i regionen byder på, både politisk og handelsmæssigt. Det vil særligt være i dansk interesse at samarbejde om grøn omstilling, bæredygtighed og digitalisering. Vi skal derfor styrke eksisterende grønne strategiske partnerskaber med Japan, Indien, Sydkorea og Indonesien samt etablere nye strategiske partnerskaber med lande som Australien og Vietnam. Vi skal samtidig afsøge muligheder for yderligere samarbejder i regionen, herunder med Sammenslutningen af Sydøstasiatiske Nationer (ASEAN).

Kina

I erkendelse af at vi længe har været for naive, har Danmark, EU og vores allierede væsentligt skærpet tilgangen til Kina over de seneste år. Det har været en naturlig og rigtig reaktion på Kinas adfærd.

Samtidig er Kina en uomgængelig global politisk og økonomisk faktor og desuden verdens største udleder af drivhusgasser. Det er vi nødt til at forholde os til. Vi skal derfor håndtere udfordringerne, men også samarbejde, hvor det er i vores interesse. Danmarks Kina-politik skal fortsat være engageret, klarsynet og realistisk, forankret i en fælles strategisk tilgang i EU og i tæt dialog med USA og allierede i NATO.

Afrika

Afrika er Europas nabo og et kontinent i vækst, både politisk, økonomisk og befolkningsmæssigt. Det rummer et stort potentiale for stærke partnerskaber. Afrika er samtidig præget af omfattende udfordringer, herunder væbnede konflikter og andre menneske- og naturskabte kriser. Vi skal derfor styrke både vores eget og EU's engagement med Afrika og den Afrikanske Union for at finde fælles løsninger

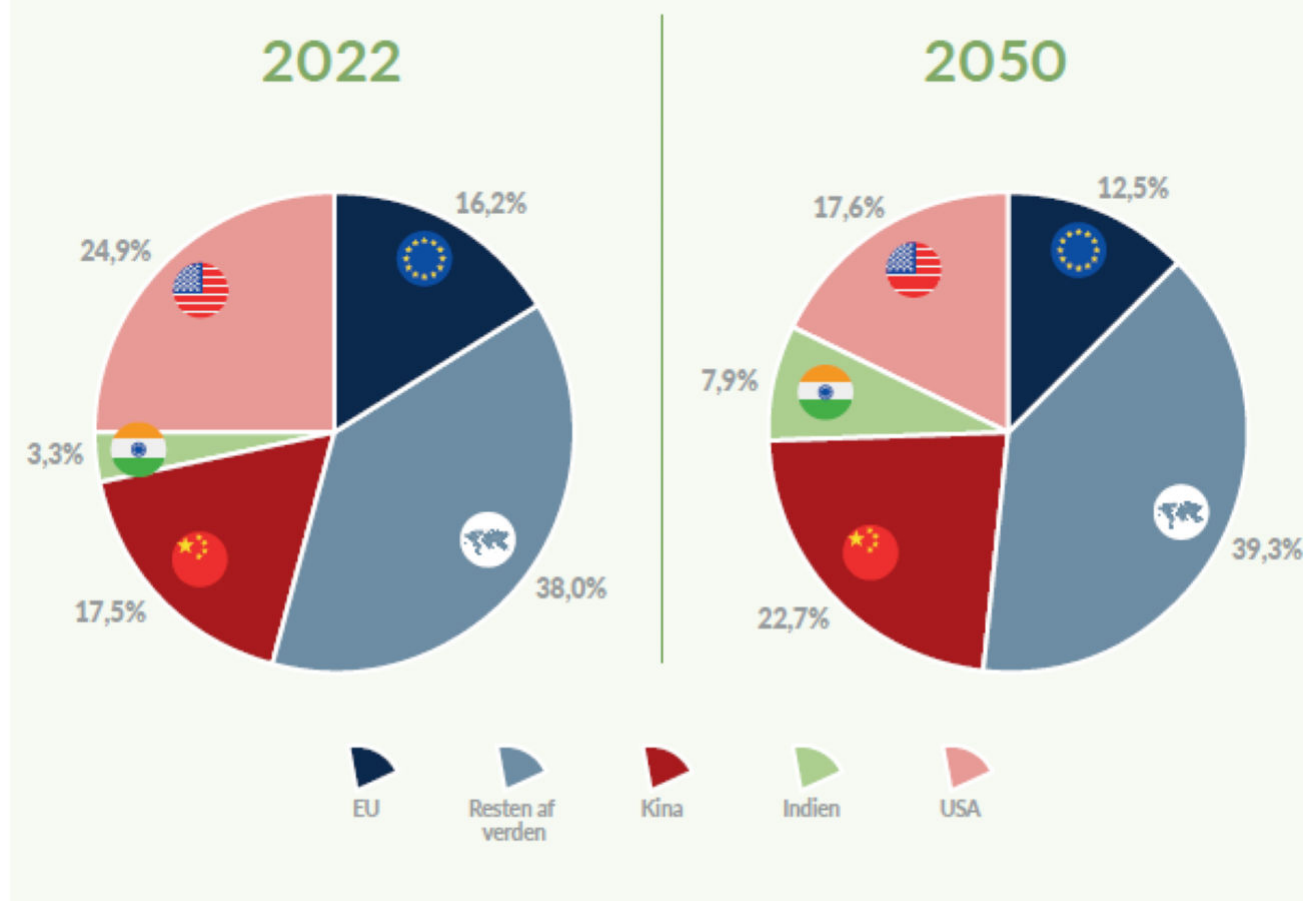
på globale udfordringer. EU skal være Afrikas foretrukne og tætteste samarbejdspartner på tværs af politikker og instrumenter. Den kommende Afrikaplan vil styre den danske indsats for stærkere samtænkning og styrkelse af bilaterale og europæiske tiltag på tværs af vores engagement.

Den udviklingspolitiske indsats vil fortsat være et centralt element, men det er afgørende at få styrket det politiske, økonomiske og sikkerhedspolitiske samarbejde med de afrikanske partnere. Landene har forskellige behov og interesser. Derfor skal vi opbygge målrettede, ligeværdige

og troværdige partnerskaber baseret på fælles interesser. Vores indsats skal bidrage til politisk stabilitet og sikkerhed, bæredygtig økonomisk udvikling og landenes strategiske uafhængighed, samt dæmme op for den irregulære migration. Det kræver, at vi kan levere attraktive løsninger, som efterspørges af landene, herunder investeringer og støtte til grøn omstilling. Derfor skal vi også tænke instrumenter sammen og have fokus på at finde bæredygtige, varige og lokalt forankrede løsninger.

Balancen skifter i den globale økonomi

Udviklingen i den globale økonomi frem mod 2050 forventes at ændre magtbalancen i verden, så særligt EU og USA taber terræn til de voksende økonomier

Anmærkning: Udvikling i BNP for udvalgte lande, løbende priser.
Kilde: Oxford Economics.

Den regelbaserede verdensorden og multilateralisme

Den skærpede globale strategiske konkurrence sætter den regelbaserede orden og det multilaterale samarbejde under pres. En verdensorden vi som lille land har nydt godt af. Det er særligt alvorligt i en tid, hvor vi står over for både magt-forskydninger og globale udfordringer såsom fattigdom, der kræver globale løsninger. Danmark skal fortsætte sin store og utvetydige opbakning til FN-pagten og det regelbaserede samarbejde. Hvor magt ikke giver ret. Hvor globale problemer som klimaforandringer og biodiversitet løses gennem multilateralt samarbejde.

Danmarks kandidatur til FN's Sikkerhedsråd i 2025-2026 er derfor en høj prioritet. Danmark skal her indtage sin traditionelle rolle som brobygger og arbejde konstruktivt for, at Sikkerhedsrådet kan fungere og opnå resultater, også under vanskelige vilkår. Med solidt fodfæste i folkeretten skal vi arbejde for at fastholde respekten for de fælles spilleregler, der er så afgørende for små landes sikkerhed. Samtidig skal vi skubbe på for en mere helhedsorienteret, og dermed langsigtet, tilgang til forebyggelse og stabilisering af kriser og konflikter, der forårsager stor menneskelig lidelse og også påvirker sikkerheden i vores del af verden.

Vi skal være med til at gentænke den internationale finansielle arkitektur, når det gælder de multilaterale udviklingsbanker med videre, så den også i fremtiden kan bidrage til at håndtere klimakrisen, gældskrisen og de globale fattigdomsproblemer. Vi skal støtte arbejdet med at reformere og fremtidssikre WTO. Endelig skal vi styrke EU's gennemslagskraft som multilateral aktør og udbygge EU's partnerskaber med FN, den Afrikanske Union, ASEAN og den Arabiske Liga.

Klima

Klimakrisen er det 21. århundredes største udfordring. Det kræver globalt samarbejde og handling, hvis vi skal undgå enorme økonomiske og sikkerhedspolitiske samt miljø- og klimamæssige konsekvenser. Danmark skal fortsat gå forrest i den globale klimaindsats.

Dansk indflydelse internationalt på klimaområdet er forankret i, at vi nationalt har sat nogle af verdens mest ambitiøse klimamål, accelereret den grønne omstilling og taget lederskab for at sikre europæisk energiuafhængighed. Vi har derfor særlige forudsætninger for at være brobygger og danne alliancer på klimadagsordenen. Den danske tilgang til international klimapolitik beror på en lang række gensidigt understøttende indsatser med politisk dialog, bilateralt og

multilateralt udviklingssamarbejde, internationale fora som COP-forhandlinger, grøn eksport, myndighedssamarbejde samt internationale koalitioner og partnerskaber.

I COP-forhandlingerne skal Danmark ligesom under de seneste COP-forhandlinger påtage sig en ledende rolle for at presse på for øgede ambitioner for reduktionsindsatsen og tilpasning til klimaforandringerne, særligt for de mest sårbare lande. Der står troværdighed om Danmarks engagement i klimaforhandlingerne, og Danmark har som et lille, ambitiøst land gode forudsætninger for at højne de globale ambitioner.

Med en ambitiøs dansk klimabistand skal vi derudover fortsat styrke broen til lande uden for Europa, der har brug for bistand, partnerskaber, konkrete løsninger, viden og erfaringsudveksling til at koble socialt retfærdig, økonomisk udvikling på en måde, der er tilpasset den trussel, som klimaforandringerne udgør. Samtidig skal vi styrke samarbejdet med de største udledere og trække dem i en mere klimaambitiøs retning, så vi kan leve op til Parisaftalen og holde 1,5-graders målet i live. Det skal blandt andet ske gennem et stærkt engagement i EU's klimapolitik og gennem vores grønne strategiske partnerskaber, myndighedssamarbejder og grønne løsninger. Alt sammen trækker det på vores attraktive grønne samfundsmodel, hvor grøn omstilling går hånd i hånd med økonomisk vækst.

Geopolitiske udfordringer for danske virksomheder

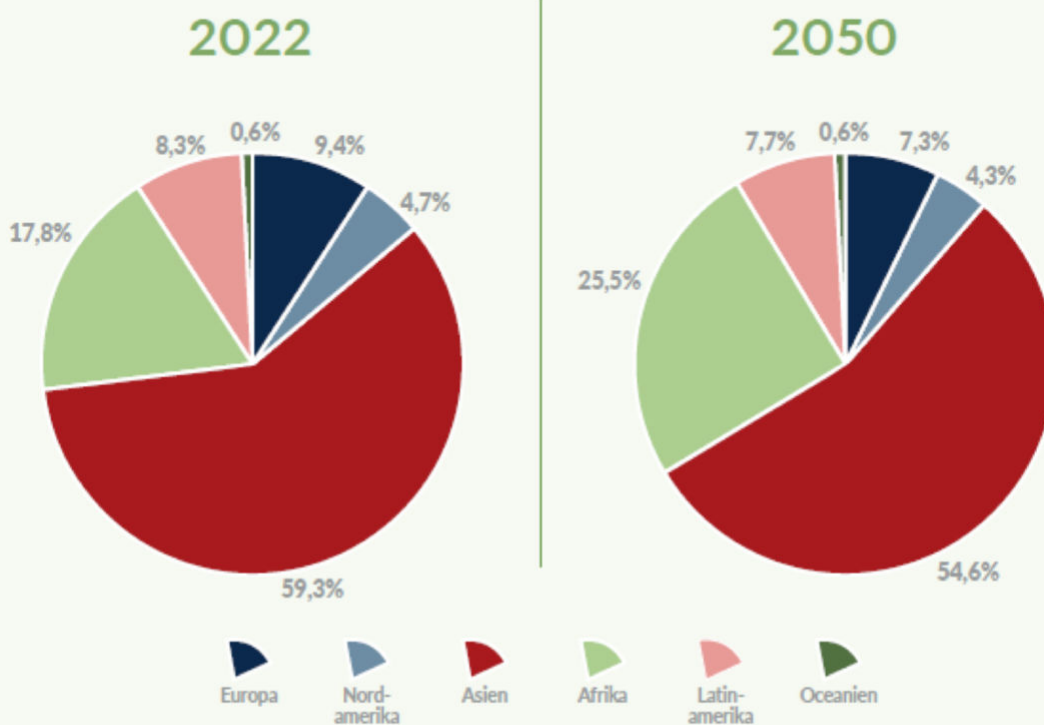
De danske virksomheder er vigtige samarbejdspartnere. De kan bidrage til at varetage danske og europæiske interesser, og de kan byde ind med løsninger på globale udfordringer inden for områder som den grønne omstilling, sundhed og udvikling af ny kritisk teknologi.

Samtidig opererer danske virksomheder i dag under ændrede rammevilkår præget af geopolitisk usikkerhed, klimaforandringer og ambitiøse klimamålsætninger samt teknologiske gennembrud. For eksempel har vi set, hvordan krig og sanktioner fra den ene dag til den anden kan lukke markeder eller udfordre forsyningskæder. Det medfører risici og dilemmaer, men også nye muligheder.

Vi skal hjælpe virksomheder med at navigere i en usikker verden med komplekse udfordringer. Der er øget efterspørgsel fra virksomhederne efter rådgivning som følge af de globale forskydninger, Ruslands invasion af Ukraine har medført. Vi skal styrke den geopolitiske virksomhedsrådgivning om for eksempel sanktioner, eksportkontrol, investeringsscreening og kritisk teknologi.

Verdens befolknings-sammensætning ændrer sig

De relative magtforhold i verden er under forandring. Frem mod 2050 vil Europas befolkning falde, mens Afrikas befolkning vil stige med mere end en tredjedel

Anmærkning: Kontinenternes demografiske udvikling, procentandel af verdens befolkning.

Kilde: UN, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2022). World Population Prospects 2022, Online Edition.

KAPITEL 3: Et mere robust samfund

I årtier har vi levet højt på globaliseringens mange fordele. Danmark har som lille, åben økonomi været bannerfører for frihandel og opbygningen af et stærkt indre marked i EU. Danske virksomheder har nydt godt af opbygningen af globale værdikæder, hvor dansk ekspertise og viden har kunnet komme til sin ret. Selv om fordelene ved globalisering ikke altid har fordelt sig ligeligt, så har åben global handel samlet set bidraget til vækst og velstand både i Danmark og i verden omkring os. Det skal den blive ved med.

Men globaliseringen er under forandring. Hvor fokus tidligere var på størst mulig vækst og velstand, indgår sikkerhedspolitiske betragtninger i stigende grad i overvejelserne. Det gælder i Kina. Det gælder i USA. Det gælder i EU. Og det er også tilfældet i Danmark.

Selv om fordelene ved globalisering ikke altid har fordelt sig ligeligt, så har åben global handel samlet set bidraget til vækst og velstand både i Danmark og i verden omkring os.

Nye sårbarheder og trusler

Det bliver stadig tydeligere, at morgendagens trusler og sårbarheder i stigende grad er hybride. Sabotagen mod Nord Stream-gasrørledningerne i Østersøen i 2022 har understreget behovet for at styrke beskyttelsen af den kritiske infrastruktur. Cybertruslen er fortsat meget høj, både hvad angår spionage og kriminalitet, ligesom særligt Rusland anvender hybride værktøjer som påvirkningskampagner med henblik på at underminere vores demokrati og sammenhængskraft.

Pandemier og andre globale sundhedstrusler kan på kort tid få store konsekvenser for alt fra sikkerhed til økonomi-

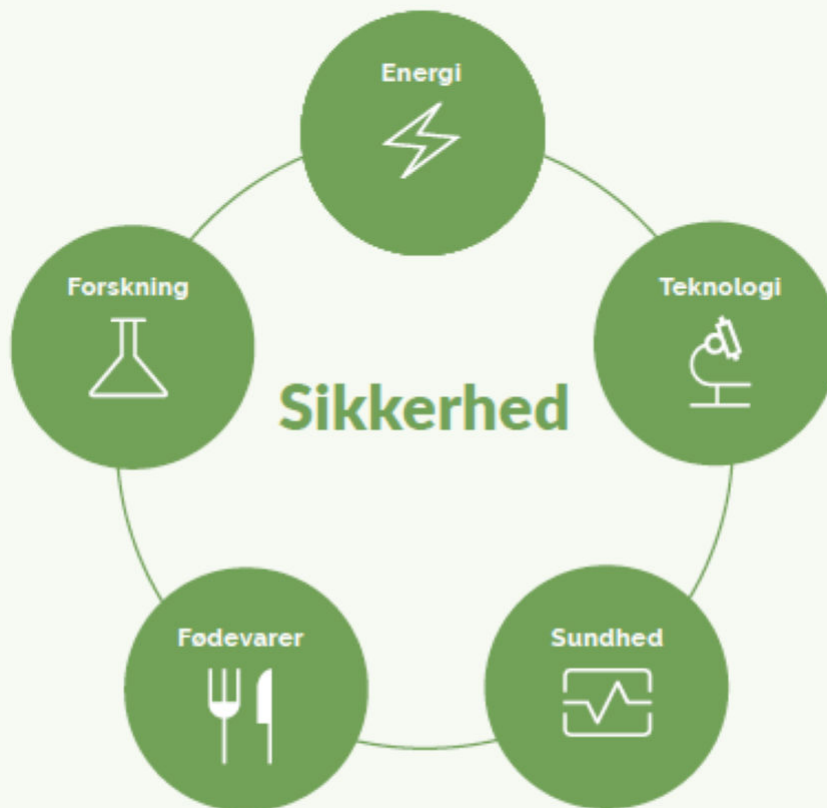
en. Befolkningsstigning, ustabilitet, klimaforandringer samt stigende priser og fødevarer- og sundhedsrisiko skaber risiko for øget irregulær migration fra Europas nærømråder.

Handels- og industripolitikkerne samt områder som energi, sundhed, fødevarer, forskning, digitalisering og udviklingen af nye teknologier bliver i stigende grad filtret sammen

med vores udenrigs- og sikkerhedspolitik. Vi skal derfor styrke vores evne til at tænke på tværs, så vi effektivt kan tage hånd om det komplekse trusselsbillede, vi står over for, og gøre det danske samfund mere robust over for fremtidens udfordringer og kriser.

Danmarks sikkerhed kræver, at vi tænker på tværs

Danmark står over for et komplekst trusselsbillede, hvor energi, sundhed, fødevarer, forskning og udvikling af nye teknologier i stigende grad er filtret sammen med vores udenrigs- og sikkerhedspolitik. Hvis Danmark skal gøres mere robust over for fremtidige kriser, skal vi styrke vores evne til at tænke på tværs

Modstandsdygtighed og åben strategisk autonomi

Danmark skal opnå øget modstandsdygtighed gennem et tættere europæisk samarbejde. Vi har brug for et EU,

der kan handle hurtigt og slagkraftigt, når kriserne rammer. Danmark skal derfor arbejde for, at EU styrkes gennem åben strategisk autonomi.

Vi skal først og fremmest reducere Danmarks og Europas kritiske afhængigheder og sårbarheder. Det gælder især energi, når det kommer til Rusland, og kritiske råstoffer og teknologi, når det kommer til Kina. Vi skal diversificere vores forsyning bredt set og styrke europæiske produktioner gennem frihandelsaftaler og en fortsat realisering af det indre marked – også når det betyder svære kompromisser. Hurtigere udrulning af vedvarende energi er en afgørende del af svaret. Her har Danmark attraktive løsninger at byde ind med. Samtidig skal vi sammen med de øvrige EU-lande tænke mere strategisk i vores eksportkontrol. Øget modstandsdygtighed kræver ligeledes, at vi fortsat systematisk screener udenlandske investeringer og øger opmærksomheden på risici ved samarbejde om forskning og innovation inden for samfundsvigtige sektorer. Den kommende nationale strategi for forsyningssikkerhed skal sikre, at vi ikke gør os unødigt sårbare, og at samfundsvigtige funktioner fortsat kan fungere i tilfælde af forsyningskriser.

Robust handels- og industripolitik i EU med blik for balance

Evnen til selv at sætte retningen for det samfund, vi ønsker, forudsætter både modstandsdygtighed og en vis evne til at producere og handle os frem til det, vi har behov for. Med robuste handels- og industripolitikker i EU kan vi sikre Europa og Danmark en stærk position inden for strategiske sektorer og teknologier. Det gælder ikke mindst de teknologier, som understøtter den grønne omstilling. Det skal bidrage til, at Europa kan mere selv, samtidig med at det indre marked og EU's globale konkurrenceevne styrkes.

Alt dette betyder ikke, at Europa skal lukke sig om sig selv. EU og Danmark skal fortsat være forkæmpere for global samhandel. Vi skal sikre det fremtidige grundlag for grøn vækst og velstand i Danmark og verden omkring os. Det kræver et indre marked i udvikling, sunde offentlige finanser og en ansvarlig økonomisk politik. Virksomheder skal fortsat kunne afsætte varer og tjenesteydelser på markeder i tredjelande, og global import og forsyningssikkerhed er afgørende for blandt andet virksomheders produktion. Men vi skal have blik for Danmarks og Europas strategiske interesser. Vi skal tænke mere strategisk, når vi i EU indgår handelsaftaler med tredjelande. Vi skal fremme uafhængighed, hvor det er nødvendigt, og sikre handlefrihed ved ikke at lægge alle æg i én kurv. Vi skal være parat til at forsvare EU's egne interesser mod unfair handelspraksis og økonomisk afpresning. Vi må ikke tro, at resten af verden lægger sikkerhedspolitikken til side, når de handler med os.

Vi bliver nødt at gå en balancegang. På den ene side skal vi ikke være strategisk afhængige af Kina eller glemme risiciene ved at være på det kinesiske marked. På den anden side er det heller ikke i Danmarks eller EU's interesse at afkoble os fra Kina eller underkende vækstpotentialet for dansk eksport. Men vi skal insistere på danske og europæiske virksomheders lige markedsadgang og handelsvilkår i Kina.

Handelsbåndet mellem Europa og USA er vigtigt for danske og europæiske virksomheder, og vi skal arbejde for at

styrke det. Samtidig skal EU stille krav om fair konkurrencevilkår på det amerikanske marked og sikre Europas langsigtede konkurrenceevne.

Danske styrkepositioner

Danske virksomheders eksport, internationalisering og generelle integration i verdensøkonomien er et vigtigt fundament for dansk vækst og beskæftigelse. Internationale investeringer, høj innovationskraft og talent er væsentlige elementer for at styrke Danmarks konkurrenceevne. Derfor har vi brug for at fremme danske styrkepositioner inden for eksempel grøn teknologi og omstilling, life-science, robotteknologi, fødevarer, digitalisering og søfart.

Det kan vi ikke gøre uden EU, hvor vi skal arbejde for at sikre de bedst mulige rammevilkår for danske virksomheder. Danmark skal arbejde aktivt for, at EU's sektorpolitikker understøtter danske interesser og styrkepositioner, og at EU bidrager til at bekæmpe protektionisme og styrke lige konkurrencevilkår globalt. Vi skal bistå virksomheder ved at arbejde for stabile forsynings- og værdikæder og rådgive dem om udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål. Og vi skal fortsætte myndighedssamarbejde med samarbejdspartnere, der spiller en vigtig rolle for dansk eksport. Regeringens kommende globaliseringsstrategi skal bidrage til at understøtte en fortsat god konkurrenceevne for danske virksomheder frem mod 2030 for at styrke den langsigtede vækst i Danmark.

Den grønne omstilling

Den grønne omstilling er helt central for at sikre Europas egen uafhængighed af fossile brændsler og dermed øget modstandsdygtighed.

Den frontløberrolle, som Danmark har opnået gennem årtiers investering i blandt andet vindenergi og energieffektivisering, er samtidig et eksempel på rettidig omhu, der i dag kommer os til gode såvel økonomisk som udenrigspolitisk. Mange lande efterspørger danske løsninger, og Danmark er i dag engageret i myndighedssamarbejder på energiområdet i en række lande. Det illustrerer også, at den grønne omstilling rummer vigtige kommercielle muligheder for Danmark.

Vi skal samtidig sikre, at vi ikke i den grønne omstilling opbygger nye kritiske afhængigheder, som kan koste os dyrt i fremtiden. At skabe sikre, stabile og bæredygtige forsyningskæder og adgang til kritiske ressourcer kræver nye internationale partnerskaber. Af samme grund vil EU's grønne industripolitik spille en vigtig rolle både for vores evne til at omstille os og for vores udenrigspolitiske målsætninger.

Den digitale tidsalder

Teknologiens allestedsnærværende rolle og samfundets affødte afhængighed heraf betyder, at teknologi er blevet udenrigs- og sikkerhedspolitik. På den globale scene udspiller der sig et teknologisk kapløb mellem Kina og USA. Vi skal stå sammen i Europa og sikre, at EU bliver en spiller og ikke reduceres til en spillebane. Danmark skal arbejde for,

at EU fortsat indtager en førerrolle i indsatsen globalt for at sikre en ansvarlig, reguleret og fair teknologisk udvikling med respekt for grundlæggende rettigheder og demokrati. Det gælder ikke mindst inden for kunstig intelligens, der både rummer stort potentiale og betydelige faldgruber. Disse udviklinger vil blive reflekteret i regeringens nye strategi for tech-diplomati.

Dialogen med den private sektor og civilsamfundet om fair teknologisk udvikling er vigtigere end nogensinde. Her vil Danmark fortsat gå forrest for at ruste Danmark mod cybertrusler og bygge internationale alliancer. Regeringen vil også arbejde for at udbygge danske styrkepositioner, for eksempel inden for kvanteteknologi, der har potentiale til på sigt at revolutionere alt lige fra grønne teknologier over sundhed til fremtidens forsvar. Det skaber nye muligheder for danske virksomheder og for Danmark som et digitalt udstillingsvindue og foregangsland. Vi skal samtidig sikre, at kritiske teknologier, der udvikles og fremstilles i Danmark, ikke på uønsket vis overføres til andre lande og ender i de forkerte hænder.

Danmarks og Europas indre sikkerhed

Truslen fra fremmede staters aktiviteter i Danmark, herunder efterretningsvirksomhed og spionage, er markant, bredspektret og vedvarende. Hertil kommer nye og hybride trusler, hvor særligt truslen fra cyberspionage og -kriminalitet fra både statslige og ikke-statslige aktører er meget høj. Det

fordrer et øget militært og civilt forsvar mod hybride trusler som for eksempel cybertrusler og påvirkningskampagner samt øget cyber- og informationssikkerhed og styrket efterretningsindsats.

Terrortruslen mod Danmark er fortsat alvorlig. Manglende økonomisk udvikling og voldelige konflikter i blandt andet Sahel og Mellemøsten er med til at skabe grobund for ustabilitet, radikaliseret og voldelige ekstremistiske bevægelers udbredelse. Og konsekvenserne kan i et globaliseret samfund hurtigt ramme Danmark. Det fordrer fortsat multilateralt engagement og koordination og et effektivt efterretnings samarbejde med Danmarks partnere.

Ustabilitet kan samtidig accelerere irregulær migration mod Europa på et tidspunkt, hvor migrationspresset på EU's grænser allerede er taget til. De seneste år har vist, at hverken smuglere eller stater viger tilbage fra kynisk at udnytte migranter som pressionsmiddel mod Europa. Den stigende irregulære migration mod Europa risikerer at sætte sammenhængskraften og det indre marked under pres. Det kan ultimativt underminere den fri bevægelighed i Europa.

Det er både en global og en europæisk udfordring, som kræver en reform af det europæiske asylsystem med fokus på den eksterne dimension. Regeringen vil arbejde for holdbare europæiske løsninger på udfordringen fra irregulær migration, herunder i et samarbejde med tredjelande inden for rammerne af vores internationale forpligtelser.